

א: מְרִים מֵתָה וְנִקְבְּרָה בַּמִּדְבָּר, בְּקֹדֶשׁ

א. וַיָּבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
כָּל־הָעֵדָה
מִדְּבַר־צֹן
בְּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן
וַיֵּשֶׁב הָעָם בְּקֹדֶשׁ,
וַתִּמַּת שֵׁם מְרִים
וַתִּקְבְּר שָׁם:

א. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל,
כָּל הָעָם,
בָּאוּ אֶל מִדְּבַר צֹן
חֹדֶשׁ לְאַחֵר שֶׁיָּצְאוּ מִמִּצְרַיִם.
הָעָם יָשַׁב בְּקֹדֶשׁ,
וְשֵׁם מֵתָה מְרִים
וְקִבְרוּ אוֹתָהּ שָׁם.

ב-יג: מֹשֶׁה מוֹצִיא מַיִם מִן הַסֵּלַע

הָעָם הִתְלוֹנֵן, כִּי לֹא הָיוּ מַיִם לָהֶם וּלְבָהֱמוֹת שְׁלָהֶם.
הֵם רָצוּ לַחֲזוֹר לְמִצְרַיִם, וְלֹא לָמוֹת בַּמִּדְבָּר.
ה' שָׁלַח אֶת מֹשֶׁה, מֹשֶׁה הִכָּה בַּמֶּטֶה שְׁלוֹ עַל הַסֵּלַע, וְכָל הָעָם רָאָה.
מִן הַסֵּלַע יָצְאוּ מַיִם בְּשִׁבִיל כָּלָם.

ב. וְלֹא־הָיָה מַיִם לָעֵדָה
וַיִּקְהֵלוּ
עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן:
ג. וַיִּרַב הָעָם עִם־מֹשֶׁה
וַיֹּאמְרוּ לְאַמֵּד
וְלוֹ גּוֹעֵנוּ
בְּגוֹעַ אַחִינוּ
לִפְנֵי ה':
ד. וְלָמָּה הִבַּאתֶם
אֶת־קֶהֶל ה'
אֶל־הַמִּדְבָּר הַזֶּה
לָמוֹת שָׁם,
אֲנַחְנוּ וּבְעִירָנוּ:
ה. וְלָמָּה הֶעֱלִיתֶנּוּ מִמִּצְרַיִם
לְהִבִּיא אֹתָנוּ
אֶל־הַמָּקוֹם הַרְעֵה הַזֶּה?
לֹא מָקוֹם זֶרַע,
וַתֵּאָנֶה וּגְפֹן וְרִמּוֹן
וּמִיַּם בּוֹ לְשִׁתּוֹת:
ו. וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן

ב. וְלֹא הָיוּ מַיִם לָעָם.
הֵם הִתְאַסְּפוּ וּבָאוּ
אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אַהֲרֹן.
ג. הָעָם רַב עִם מֹשֶׁה
וְאָמַר לוֹ:
הֵיךְ לָנוּ טוֹב יוֹתֵר
אִלּוּ הָיִינוּ מֵתִים עִם בְּנֵי עַמָּנוּ בַּמִּדְבָּר
לְעֵינֵי ה'.
ד. וְלָמָּה הִבַּאתֶם
אוֹתָנוּ, עִם ה',
אֶל הַמִּדְבָּר הַזֶּה
לָמוֹת שָׁם,
גַּם אֲנַחְנוּ וְגַם הַבְּהֵמוֹת שְׁלָנוּ?
ה. וְלָמָּה הֶעֱלִיתֶם וְהוֹצֵאתֶם אוֹתָנוּ מִמִּצְרַיִם
כְּדִי לְהִבִּיא אוֹתָנוּ
אֶל הַמָּקוֹם הַרְעֵה הַזֶּה?
מָקוֹם שָׂאִין בּוֹ זֶרַע,
וְאִין בּוֹ תֵּאָנֶה וּגְפֹן וְרִמּוֹן,
וְאִין בּוֹ מַיִם לְשִׁתּוֹת".
ו. מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן הִתְרַחֲקוּ

אגדות חכמים

מילון

א. בחדש הראשון: חדש
ניסן, בשנת הארבעים
לנדודים במדבר.

ב. ויקהל: הם התאספו.

ג. וירב העם: העם רב עם
משה.

ו. לו גוענו: הלואי שהיינו
מתים.

גוענו: מתנו.

בגוע אחינו: כשמתו
אחינו.

ה. העליתנו: העליתם
אותנו.

ו. ויבא משה ואהרן מפני
הקהל: הם התרחקו מהעם
הכועס.

פְּרֻשֵׁת חֻקֵּת	פָּרָק כ
<p>מִפְּנֵי הַקֹּהֵל אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם וַיִּרְא כְבוֹד־ה' אֲלֵיהֶם: ז. וַיִּדְבֹר ה' אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: ח. קַח אֶת־הַמָּטָה וְהַקֹּהֵל אֶת־הָעֵדָה אִתָּה וְאַהֲרֹן אַחִידָךְ וּדְבַרְתֶּם אֶל־הַסֵּלַע לְעִינֵיהֶם וְנָתַן מִיָּמָיו וְהוֹצֵאתָ לָהֶם מַיִם מִן־הַסֵּלַע וְהִשְׁקִיתָ אֶת־הָעֵדָה וְאֶת־בְּעִירָם: ט. וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת־הַמָּטָה מִלִּפְנֵי ה' כַּאֲשֶׁר צִוָּהוּ: י. וַיִּקְהֲלוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶת־הַקֹּהֵל אֶל־פְּנֵי הַסֵּלַע וַיֹּאמֶר לָהֶם שְׁמַעוּ־נָא הַמּוֹרִים הַמִּן־הַסֵּלַע הַזֶּה נוֹצֵיא לָכֶם מַיִם: יא. וַיִּרַם מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ וַיִּדָּךְ אֶת־הַסֵּלַע בְּמַטְּהוֹ פַּעַמִּים וַיֵּצְאוּ מַיִם רַבִּים וַתִּשֹׁת הָעֵדָה וּבְעִירָם: יב. וַיֹּאמֶר ה' אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן יַעַן לֹא־הֶאֱמַנְתֶּם בִּי לְהַקְדִּישֵׁנִי לְעִינֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל</p>	<p>מִהָעַם הַכּוֹעֵס וּבָאוּ אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד. שָׁם נָפְלוּ עַל פְּנֵיהֶם וְהִשְׁתַּחֲוּוּ וּכְבוֹד ה' נִרְאָה אֲלֵיהֶם. ז. ה' דִּבֶּר אֶל מֹשֶׁה וַאֲמַר: ח. "קַח אֶת הַמָּטָה שְׁלֶךְ וְתֹאסֹף אֶת הָעַם אִתָּה וְאַהֲרֹן אַחִידָךְ. דַּבְּרוּ אֶל הַסֵּלַע כְּשֶׁכָּל הָעַם רוֹאִים, וְהַסֵּלַע יִתֵּן מִן הַמַּיִם שְׁלוֹ. וְהוֹצֵיא לָהֶם מַיִם מִן הַסֵּלַע, וְתִשְׁקֶה, תִּתֵּן מַיִם, לְכָל הָעַם וּלְבָהֳמוֹת שְׁלָכֶם. ט. מֹשֶׁה לָקַח אֶת הַמָּטָה שֶׁנָּתַן לוֹ ה', כַּמוֹ שְׁצִוָּה אוֹתוֹ ה'. י. מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אָסְפוּ אֶת הָעַם אֶל מוֹל הַסֵּלַע. וּמֹשֶׁה אָמַר לָעַם: "שְׁמַעוּ נָא הַמּוֹרְדִים הַמִּתְנַגְּדִים! תִּרְאוּ אִם נוֹצֵיא לָכֶם מַיִם מִן הַסֵּלַע הַזֶּה." יא. מֹשֶׁה הִרִים אֶת הַיָּד שְׁלוֹ וְהִכָּה אֶת הַסֵּלַע בְּמַטְּהוֹ שְׁלוֹ פַּעַמִּים. מִן הַסֵּלַע יֵצְאוּ הַרְבֵּה מַיִם וְכָל הָעַם שָׁתוּ וְגַם הַבְּהֵמוֹת שִׁלְהֶם שָׁתוּ. יב. ה' אָמַר לְמֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן: "מִפְּנֵי שֶׁלֹא הֶאֱמַנְתֶּם בִּי לְפָרְסֶם אֶת כְּחִי וּלְקַדֵּשׁ אוֹתִי לְפָנַי כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּלְעִינֵיהֶם,</p>

אגדות חכמים	מילון
	<p>ח. מִסָּה: מַקַּל. הַקְהָל: תְּאֵסֵף.</p> <p>לְעֵינֵיהֶם: כְּשֶׁכֵּל הָעַם רוֹאִים.</p> <p>י. אֶל פְּנֵי הַסֵּלַע: אֶל מוֹל הַסֵּלַע.</p> <p>יא. וַיֵּךְ: הִכָּה.</p> <p>וַתִּשֶׁת הָעֵדָה: כָּל הָעַם שָׁתוּ.</p> <p>יב. לְהַקְדִישֵׁנִי: לַפְרָסָם אֶת כַּחֲוֵי וּלְקַדֵּשׁ אוֹתִי בְּכֹד, שְׂאִין כְּמוֹנִי.</p>

פְּרֶשֶׁת חֻקַּת	פָּרָק כ
<p>לְכֹן לֹא תִבְיֵאוּ אֶת־הַקֶּהֱל הַזֶּה אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נָתַתִּי לָהֶם: יֵג. הִמָּה מִי מְרִיבָה אֲשֶׁר־רְבוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־ה' וַיִּקְדַּשׁ בָּם:</p>	<p>לְכֹן לֹא תִבְיֵאוּ אֶת־הָעַם הַזֶּה אֶל־הָאָרֶץ שֶׁנָּתַתִּי לָהֶם". יֵג. לְמִקּוֹם הַהוּא קָרְאוּ "מִי מְרִיבָה", כִּי שָׁם רְבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עִם ה', וְשֵׁם הַתְּקַדֵּשׁ שְׁמוֹ בַּתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.</p>

יד-כא: אָדוֹם לֹא מְרָשָׁה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲבֹר בַּתּוֹכָהּ

מֹשֶׁה שָׁלַח שְׁלִיחִים, וּבִקֵּשׁ מִמֶּלֶךְ אָדוֹם רְשׁוּת לַעֲבֹר בָּאָרֶץ, בְּלִי לְהִזִּיק לְאָדוֹם.
מֶלֶךְ אָדוֹם לֹא הִרְשָׁה, וְעַם יִשְׂרָאֵל פָּנָה לְדָרֶךְ אַחֲרַת וְלֹא נִלְחַם בְּאָדוֹם.

יד. וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה מַלְאָכִים מִקְדָּשׁ
אֶל־מֶלֶךְ אָדוֹם
כֹּה אָמַר אַחִידָה יִשְׂרָאֵל
אַתָּה יָדַעְתָּ
אֶת כָּל־הַתְּלָאָה
אֲשֶׁר מִצַּאתֵנוּ:
טו. וַיִּרְדּוּ אֲבֹתֵינוּ מִצְרִימָה
וַנִּשָּׁב בְּמִצְרַיִם יָמִים רַבִּים
וַיִּרְעוּ לָנוּ מִצְרַיִם
וְלֹאֲבֹתֵינוּ:
טז. וַנִּצְעַק אֶל־ה'
וַיִּשְׁמַע קִלְנוּ
וַיִּשְׁלַח מַלְאָךְ
וַיִּצְאֵנוּ מִמִּצְרַיִם
וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ בְּקִדְשׁ
עִיר קָצָה גְבוּלָה:
יז. נַעֲבֹרָה נָא בָּאָרֶץ
לֹא נַעֲבֹר בַּשָּׂדֶה וּבַכְרֶם
וְלֹא נִשְׁתֶּה מִי בְּאֵר
דֶּרֶךְ הַמֶּלֶךְ נִלְךְ
לֹא נָזוּז יְמִינָה וְשִׁמְאוֹל
עַד אֲשֶׁר־נַעֲבֹר גְּבֻלָּה:
יח. וַיֹּאמֶר אֵלָיו אָדוֹם
לֹא תַעֲבֹר בִּי

יד. מֹשֶׁה שָׁלַח שְׁלִיחִים מִקְדָּשׁ
אֶל מֶלֶךְ אָדוֹם וְאָמַר לוֹ:
"כֹּךְ אָמַר אַחִידָה, עִם יִשְׂרָאֵל:
אַתָּה יָדַעְתָּ
אֶת כָּל הַצָּרוֹת
שֶׁהָיוּ לָנוּ.
טו. אֲבֹתֵינוּ יָרְדוּ לְמִצְרַיִם מֵאֶרֶץ כְּנָעַן
וְעַמְּנוּ יָשָׁב בְּמִצְרַיִם שָׁנִים רַבּוֹת.
וְהַמִּצְרַיִם עָשׂוּ לָנוּ וְלֹאֲבֹתֵינוּ
רָעָה.
טז. צָעַקְנוּ וְהִתְפַּלְלָנוּ לָה'.
ה' שָׁמַע אֹתָנוּ
וְשָׁלַח מַלְאָךְ, שְׁלִיחַ,
וְהוֹצִיא אֹתָנוּ מִמִּצְרַיִם.
וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ בְּקִדְשׁ,
שֶׁהִיא עִיר בְּקִצְהָ הַגְּבוּל שְׁלֶךְ.
יז. אֲנַחְנוּ מִבְּקָשִׁים לַעֲבֹר בָּאָרֶץ שְׁלֶךְ,
לֹא נַעֲבֹר בַּשָּׂדֶה וּבַכְרֶם,
וְלֹא נִשְׁתֶּה מִי מִן הַבְּאֵרוֹת שְׁלֶךְ.
רק נִלְךְ בְּדֶרֶךְ הַרְאִשִׁית שֶׁל בְּנֵי הָאָדָם.
לֹא נָזוּז יְמִינָה אוֹ שִׁמְאוֹל.
נִלְךְ יִשָּׂר, עַד שֶׁנִּצַּא מֵהָאָרֶץ שְׁלֶךְ".
יח. מֶלֶךְ אָדוֹם עָנָה לוֹ:
"אֲנִי לֹא מְרָשָׁה לָךְ לַעֲבֹר בָּאָרֶץ שְׁלִי."

יג. ויקדש בם: שם ה'
התקדש בתוך בני ישראל,
כשראו את הנס.

יד. אחיד: קרוב משפחה.
ישראל מזרע יעקב. ואדום
מזרע עשו, האח של יעקב.
התלאה: הצרות והסבל.
מצאתנו: באה עלינו.

טו. וירעו לנו: עשו לנו
ולאבותינו רעה.

יז. נעברה נא: נעבר,
בבקשה.
דרד המלד: הדרד
הראשית.
לא נטה ימין ושמאול:
לא נזז ימינה או שמאלה,
גלד ישר.
יח. בי: בארץ שלי.

(פאראר)

פְּרֻשֵׁת חֻקַּת	פָּרָק כ
<p>פֹּן בַּחֲרֵב אֵצֶא לִקְרֹאתֶךָ: יט. וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּמִסְלָה נַעֲלָה וְאִם־מִימֶיךָ נִשְׁתָּה אֲנִי וּמִקְנִי וְנִתְתִּי מִכָּרֶם רַק אֵין דָּבָר בְּדוּלִי אֶעְבְּרָה: כ. וַיֹּאמֶר לֹא תֵעָבֵר וַיֵּצֵא אֱדוֹם לִקְרֹאתוֹ בְּעַם כְּבֹד וַבִּיד חֲזָקָה: כא. וַיִּמָּאן אֱדוֹם תַּן אֶת־יִשְׂרָאֵל עֲבֹר בְּגִבְלוֹ וַיֵּט יִשְׂרָאֵל מֵעֲלָיו:</p>	<p>אִם תַּעֲשֶׂה זֹאת, אֵצֶא נִגְדָךְ בְּמִלְחָמָה". יט. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָמְרוּ לוֹ: נִלְךָ רַק בְּדָרְךָ סְלוּלָה וְלֹא בַתּוֹךְ הַיְשׁוּב, וְאִם נִשְׁתָּה מִן הַפְּמִים שְׁלָךְ אֲנַחְנוּ וְהַבְּהֵמוֹת שְׁלַנּוּ, נִשְׁלַם אֶת הַמַּחִיר שְׁלָהֶם. לֹא נַעֲשֶׂה לָכֶם דָּבָר רַע, נַעֲבֹר בְּרַגְלְךָ וְלֹא בְּרַכְּבֶךָ, וְלֹא נִזְיֶק. כ. מִלָּךְ אֱדוֹם עָנָה: "לֹא תֵעָבְרוּ!" וְעַם אֱדוֹם יָצָא אֶל מוֹל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּצָבָא כְּבֹד וּבִיד חֲזָקָה, בְּכַח רַב. כא. עַם אֱדוֹם לֹא הִסָּכִים לְתַת לְיִשְׂרָאֵל לְעֹבֵר בַּתּוֹךְ הַגְּבוּלוֹת שְׁלוֹ, וְעַם יִשְׂרָאֵל הִלָּךְ בְּכוּוֹן אַחֲרֵי.</p>

כב-כט: מוֹת אֶהְרֹן

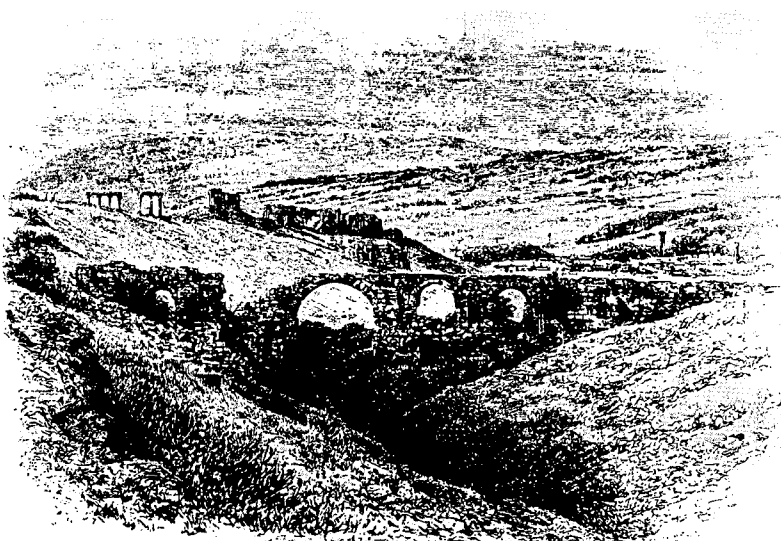
אֶהְרֹן נֶעֱנַשׁ עַל הַחֲטָאִים בְּמִי מְרִיבָה. עָנָשׁוּ הִיָּה שֶׁלֹּא יָבֹא לְאֶרֶץ הַמְּבֹטָחַת.
אֶהְרֹן הֶעֱלָה לְרֹאשׁ הַהָר, וּמַת שָׁם. אֶלְעָזָר, בֶּנוֹ שֶׁל אֶהְרֹן, הִתְמַנֶּה לְכַהֵן
בְּמִקּוֹם אֶהְרֹן.

<p>כב. וַיִּסְעוּ מִקְדָּשׁ וַיָּבֹאוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל כָּל־הָעֵדָה הַר הַהָר: כג. וַיֹּאמֶר ה' אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אֶהְרֹן בְּהַר־הַהָר, עַל־גִּבְלוֹ אֶרֶץ־אֱדוֹם לֵאמֹר: כד. יֵאָסֹף אֶהְרֹן אֶל־עַמּוּי כִּי לֹא יָבֹא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַל אֲשֶׁר־מְרִיתֶם אֶת־פִּי</p>	<p>כב. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נָסְעוּ מִקְדָּשׁ וַיָּבֹאוּ כָּל הָעָם לְהַר הַהָר, לְהַר הַגְּבוּפָה בְּיוֹתֵר בְּסַבִּיבָה. כג. ה' דָּבָר אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶהְרֹן בְּהַר־הַהָר, שֶׁהִיָּה עַל הַגְּבוּל שֶׁל אֶרֶץ אֱדוֹם וַאֲמַר: כד. אֶהְרֹן יָמוּת. אֶהְרֹן לֹא יָבֹא אֶל הָאָרֶץ שֶׁנָּתַתִּי לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא שָׁמַעְתֶּם בְּקוֹלִי</p>
---	---

יח. בחרב: במלחמה.
לקראתך: מולך, נגדך.
יט. במסלה נעלה: נלך בדרך
 הסלולה ולא בתוך ישוב.
מימך: המים שלך.
מקני: הבהמות שלנו.
מכרם: המחיר שלהם.
אין דבר: לא נעשה
 לכם דבר רע.
אעברה: אעבר.
ברגלי אעבר: ברגלינו
 ולא ברכב.
כ. ויצא לקראתו: מוכן
 להלחם.
כא. וימאן: סרב, לא
 הסכים.
נתן: לתת.
ויט ישראל: עם
 ישראל הלך לכוון אחר.

כב. הוה החר: החר הגבוה
 ביותר בסביבה.

כד. יאסף אהרן אל עמיו:
 אהרן ימות.
מריתם את פי: לא
 שמעתם בקולי.

(פאראר)

פָּרָק כ

פְּרֻשֵׁת חֻקֵּי

בְּמִי מְרִיבָה.

כה. קח את אהרן

ואת אלעזר, הבן של אהרן,

והעלה אותם אל הר-ההר.

כו. תפשיט את אהרן מבגדי הכהנה,

ותלביש בהם את בנו אלעזר.

ואהרן ימות שם.

כז. משה עשה

כמו שצוה אותו ה'.

הם עלו אל הר ההר

לעיני כל העם.

כח. משה הפשיט מאהרן

את בגדי הכהנה שלו,

והלביש בהם את אלעזר בנו.

ואהרן מת שם

בראש ההר.

משה ואלעזר ירדו

מן ההר.

כט. כל העם ראו והבינו

שאהרן מת.

הם התאבלו על אהרן

שלושים יום.

כל העם התאבלו עליו.

לְמִי מְרִיבָה:

כה. קח את אהרן

ואת אלעזר בנו

והעל אותם הר ההר:

כו. והפשיט את אהרן את בגדיו

והלבישתם את אלעזר בנו

ואהרן יאסף ומת שם:

כז. ויעש משה

כאשר צוה ה'

ויעלו אל הר ההר

לעיני כל העדה:

כח. ויפשיט משה את אהרן

את בגדיו

וילביש אתם את אלעזר בנו

וימת אהרן שם

בראש ההר

וירד משה ואלעזר

מן ההר:

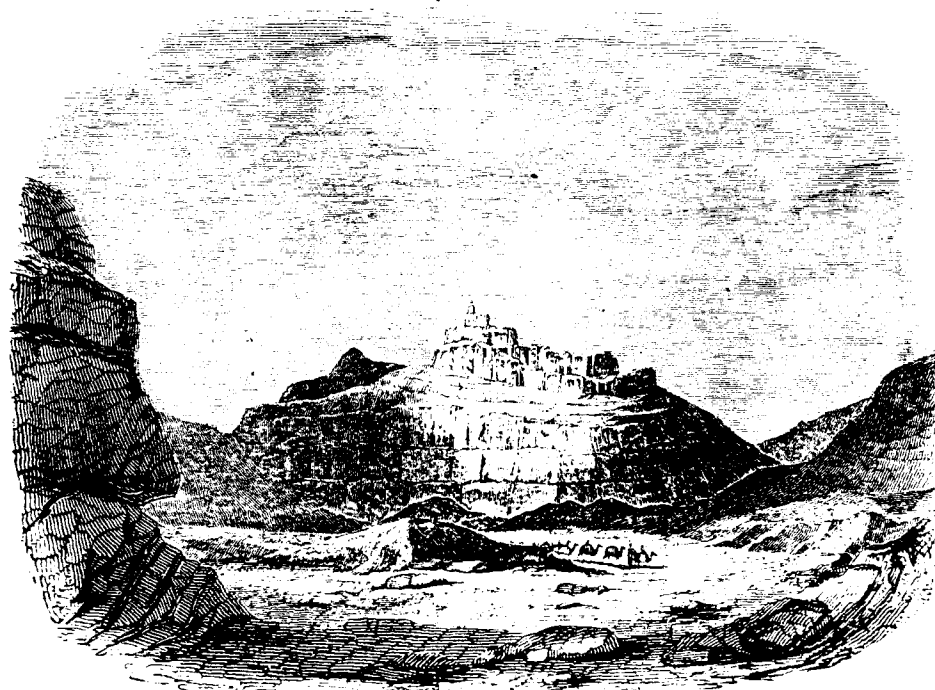
כט. ויראו כל העדה

כי גוע אהרן

ויבכו את אהרן

שלושים יום

כל בית ישראל:

אגדות חכמים

מילון

כט. ויראו כי גוע אהרן:
הם ראו שאהרן מת.
ויבכו את אהרן: הם
התאבלו על אהרן.

פֶּרֶק כ"ז

פֶּרֶשַׁת פִּינְחָס

א-יא: בְּנוֹת צִלְפַּחַד

צִלְפַּחַד, בֶּן שֵׁבֶט מְנַשֶּׁה, מֵת. הוּא הַשְּׂאִיר אַחֲרָיו רַק בְּנוֹת וְאָף לֹא בֶן אֶחָד.
הַבְּנוֹת שֶׁל צִלְפַּחַד דָּרְשׁוּ מִמֶּנּוּ, שִׂיתֵן לָהֶן בִּירְשָׁה אֶת הָאֲדָמָה שֶׁל אֲבִיהֶן.
ה' צִוָּה לְמֹשֶׁה לָתֵת לָהֶן אֶת הָאֲדָמָה שֶׁל אֲבִיהֶן בִּירְשָׁה.

א. בְּנוֹת צִלְפַּחַד

בֶּן חֶפְרָה, בֶּן גִּלְעָד,

בֶּן מְכִיר, בֶּן מְנַשֶּׁה,

בֶּן יוֹסֵף

הִתְקַרְבוּ וּבֵאוּ אֶל מֹשֶׁה.

וְאֵלֶּה הַשְּׂמוֹת שֶׁל בְּנוֹת צִלְפַּחַד:

מַחֲלָה, נַעֲמָה, חֲגִלָּה, מִלְכָּה וְתַרְצָה.

ב. בְּנוֹת צִלְפַּחַד

עָמְדוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה

וּלְפָנַי אֲלַעֲזֵר הַכֹּהֵן

וּלְפָנַי הַנְּשִׂאִים

וְכָל הָעָם,

בְּפֶתַח אֹהֶל מוֹעֵד, וְאָמְרוּ:

ג. אֲבִינוּ מֵת בְּמִדְבָּר

הוּא לֹא הִשְׁתַּתֵּף בְּמִרְדְּ שֶׁל קָרַח,

וְלֹא הָיָה בְּתוֹךְ אֲנָשֵׁי קָרַח

שֶׁמִּרְדּוּ בָּהּ.

הוּא לֹא הִחְטִיא אַחֲרָיִם

וּמֵת רַק בְּגִלְלַת חֲטָאֵיו הוּא.

צִלְפַּחַד מֵת וְלֹא הַשְּׂאִיר בָּנִים.

ד. לָמָּה לֹא יִזְכָּר שְׁמוֹ שֶׁל אֲבִינוּ

בְּתוֹךְ שֵׁם מִשְׁפַּחַת חֶפְרָה,

רַק מִפְּנֵי שֶׁאֵין לוֹ בֶּן זָכָר?

תָּן לָנוּ, בְּבִקְשָׁה, חֵלְקֵת אֲדָמָה

עִם הָאֲחִים שֶׁל אָבִיא שְׁלֵנוּ.

ה. מֹשֶׁה הִבִּיא

אֶת הַדְּרִישָׁה שֶׁל בְּנוֹת צִלְפַּחַד

לְמִשְׁפַּט לִפְנֵי ה'.

ו. ה' אָמַר לְמֹשֶׁה:

ז. "בְּנוֹת צִלְפַּחַד אוֹמְרוֹת דְּבָרִים נְכוֹנִים.

תָּן לָהֶן

חֵלְקֵת אֲדָמָה בִּירְשָׁה

א. וְתִקְרְבָנָה

בְּנוֹת צִלְפַּחַד

בֶּן חֶפְרָה בֶּן גִּלְעָד

בֶּן מְכִיר בֶּן מְנַשֶּׁה

לְמִשְׁפַּחַת מְנַשֶּׁה בֶּן יוֹסֵף

וְאֵלֶּה שְׂמוֹת בְּנֹתָיו

מַחֲלָה נַעֲמָה וְחֲגִלָּה וּמִלְכָּה וְתַרְצָה:

ב. וְתַעֲמִדְנָה

לִפְנֵי מֹשֶׁה

וּלְפָנַי אֲלַעֲזֵר הַכֹּהֵן

וּלְפָנַי הַנְּשִׂאִים

וְכָל הָעָדָה

פָּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֵאמֹר:

ג. אֲבִינוּ מֵת בְּמִדְבָּר

וְהוּא לֹא הָיָה

בְּתוֹךְ הָעָדָה

הַנוֹעֲדִים עַל־ה'

בְּעֵדַת קָרַח

כִּי־בַחֲטָאוּ מֵת

וּבָנִים לֹא־הָיוּ לוֹ:

ד. לָמָּה יִגְרַע שֵׁם־אֲבִינוּ

מִתוֹךְ מִשְׁפַּחַתוֹ

כִּי אֵין לוֹ בֶּן

תָּנָה לָנוּ אַחֲזָה

בְּתוֹךְ אַחֵי אֲבִינוּ:

ה. וַיִּקְרַב מֹשֶׁה

אֶת־מִשְׁפָּטוֹן

לִפְנֵי ה'.

ו. וַיֹּאמֶר ה' אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר:

ז. כֹּן בְּנוֹת צִלְפַּחַד דֹּבְרוֹת

נָתַן תַּתֵּן לָהֶם

אַחֲזָת נַחֲלָה

אגדות חכמים	מילון
<p style="text-align: center;">משפחת צלפחד</p> <p style="text-align: center;">יוסף ↓ מנשה ↓ מכיר ↓ גלעד ↓ חפר ↓ צלפחד ↓ בנות צלפחד ↙ ↘ ↙ ↘ ↙ ↘ מחלה, נעה, חגלה, מלכה, תרצה</p> <p style="text-align: center;">בנות צלפחד צדקו וזכו</p> <p>כז, ז: "בן בנות צלפחד דברת" כך אמר הקב"ה: "מה שבנות צלפחד מדברות, נכון הוא." ואשרי מי, שהקב"ה כך אומר עליו. וחכמים הוסיפו ואמרו: "בנות צלפחד צדקניות היו. בזכותן נכתבה המצוה הזאת."</p> <p>(תנח', פינחס)</p>	<p>א. ותקרבנה בנות צלפחד: הן התקרבו ובאו אל משה ואל חשובי העם.</p> <p>ב. ותעמודנה לפני משה: באו אליו כאל שופט.</p> <p>ג. העדה הנועדים על ה': קרח ועתו שמרדו בה'.</p> <p>ד. למה יגרע שם אבינו מתוך משפחתו: למה לא ישאר לאבינו שם וזכר? אחזה: חלקת אדמה.</p> <p>ז. פו: נכון. אחזת נחלה: חלקת אדמה בירשה.</p>

פְּרָשַׁת פִּינְחָס	פָּרָק כ"ז
<p>בַּתוֹךְ אָחִי אֲבִיהֶם וְהַעֲבַרְתָּ אֶת־נַחֲלַת אֲבִיהֶן לָהֶן: ח. וְאֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תִּדְבֹר לֵאמֹר אִישׁ כִּי־יָמוּת וּבֶן אֵין לוֹ וְהַעֲבַרְתֶּם אֶת־נַחֲלָתוֹ לְבָתוֹ: ט. וְאִם־אֵין לוֹ בֵּת וְנָתַתֶּם אֶת־נַחֲלָתוֹ לְאָחָיו: י. וְאִם־אֵין לוֹ אָחִים וְנָתַתֶּם אֶת־נַחֲלָתוֹ לְאָחִי אֲבִיו: יא. וְאִם־אֵין אָחִים לְאָבִיו וְנָתַתֶּם אֶת־נַחֲלָתוֹ לְשָׂארוֹ הַקָּרֵב אֵלָיו מִמִּשְׁפַּחְתּוֹ וַיִּרֶשׁ אֹתָהּ וְהִיְתָה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְחֻקַּת מִשְׁפָּט כְּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת־מֹשֶׁה:</p>	<p>עִם הָאָחִים שֶׁל הָאָב שֶׁלָּהֶן וּבַתוֹךְ אֲדָמָה שֶׁלָּהֶם. וְנָתַתְּ לָהֶן אֶת הָאֲדָמָה שֶׁל הָאָב שֶׁלָּהֶן. ח. וְכֹךְ תִּגִּיד לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל: אִם יָמוּת אִישׁ וְאֵין לוֹ בֶּן, תַּעֲבִירוּ אֶת הָאֲדָמָה שֶׁלוֹ וְנָתַנּוּ אוֹתָהּ לְבֵת שֶׁלוֹ. ט. וְאִם אֵין לְאִישׁ שְׁמַת בֵּת, תִּתְּנוּ אֶת הָאֲדָמָה שֶׁלוֹ לְאָחִים שֶׁלוֹ. י. וְאִם אֵין לוֹ אָחִים, תִּתְּנוּ אֶת הָאֲדָמָה שֶׁלוֹ לְאָחִים שֶׁל הָאָב שֶׁלוֹ. יא. וְאִם אֵין לְאָב שֶׁלוֹ אָחִים, תִּתְּנוּ אֶת הָאֲדָמָה שֶׁלוֹ לְבֶן־הַמִּשְׁפָּחָה שֶׁלוֹ הַקָּרֹב אֵלָיו בְּיוֹתֵר. וּבֶן מִשְׁפַּחְתּוֹ זֶה "יִירֶשׁ אוֹתוֹ וַיִּקְבַּל אֶת אֲדָמָתוֹ". וְזֶה הִיָּה חֻק הַיִּרְשָׁה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שְׁצִוָּה ה'.</p>

יב-כג: מֹשֶׁה מְעַבֵּיר אֶת הַמְּנַהֲיגוֹת לִיהוֹשֻׁעַ לְפָנָיו מוֹתוֹ

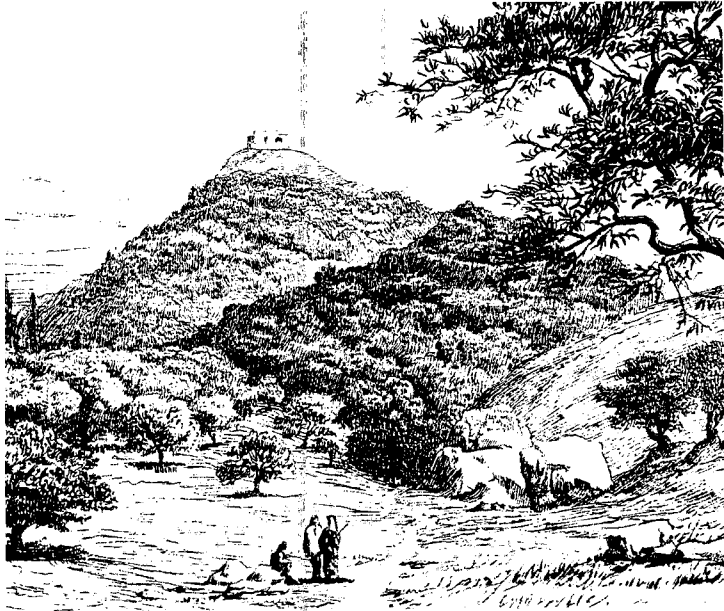
ה' אָמַר לְמֹשֶׁה, שְׁיַעֲלֶה לְהַר נָבוֹ וַיָּמוּת שָׁם, וְלֹא יִכָּנַס לְאָרֶץ.
הִיָּה זֶה עֲנֹשׁוֹ שֶׁל מֹשֶׁה עַל חֲטָא מִי מְרִיבָה.
מֹשֶׁה מִבְּקֵשׁ מַה' שְׁיִמְנֶה מְנַהֵיג לְעַם בְּמִקְוָמוֹ,
וְה' מְצַוֶּה עַל מֹשֶׁה, שְׁיִמְנֶה אֶת יְהוֹשֻׁעַ וַיַּעֲבִיר אֵלָיו מִכְחוֹ וּמִסַּמְכוֹתָיו.

יב. וַיֹּאמֶר ה' אֶל־מֹשֶׁה
עֲלֵה אֶל־הַר הָעֵבְרִים הַזֶּה
וּרְאֵה
אֶת־הָאָרֶץ
אֲשֶׁר נָתַתִּי לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל:
יג. וּרְאִיתָה אֹתָהּ
וְנֹאסַפְתָּ אֶל־עַמִּיךָ גַם־אֹתָהּ
כְּאֲשֶׁר נֹאסַף

יב. ה' אָמַר לְמֹשֶׁה:
"עֲלֵה עַל הַר הָעֵבְרִים הַזֶּה
וְתִרְאֶה
אֶת־הָאָרֶץ
שֶׁנָּתַתִּי לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל.
יג. אֲתָהּ תִּרְאֶה אֶת־הָאָרֶץ מֵרְחוֹק
וְאַחֲרַי זֶה תָּמוּת,
כְּמוֹ שְׁמַת

אגדות חקמים

קילון

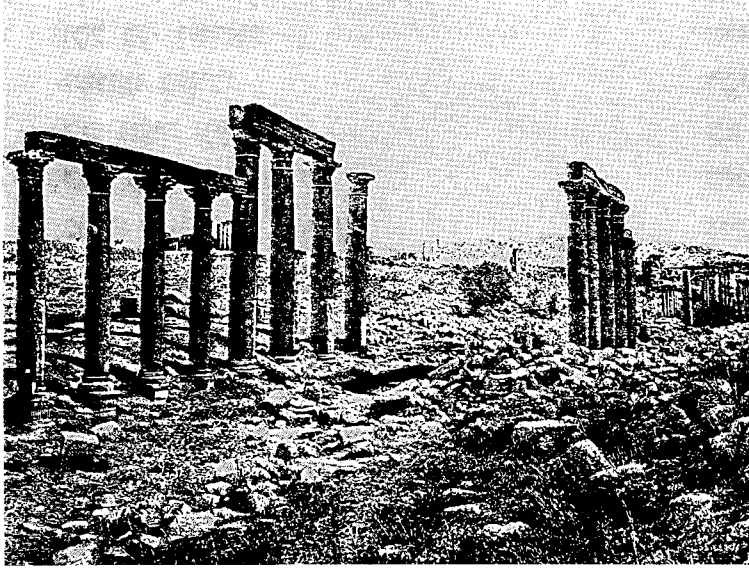

יא. שארו: קרוב משפחה
שלו.

יב. הר העברים: הר נבו,
ממזרח לים המלח.

יג. ונאספת אל עמיה:
תמות.

פֶּרֶשׁת פִּינְחָס	פֶּרֶק כו
<p>אָהֲרֹן אַחִיד: יד. כַּאֲשֶׁר מְרִיתֶם פִּי בְּמִדְבַר צִוֹן בְּמַרְיַבַת הָעֵדָה לְהַקְדִישֵׁנִי בַמִּים לְעִינֵיהֶם הֵם מִי מְרִיבַת קֹדֶשׁ מִדְבַר צִוֹן: טו. וַיִּדְבֹר מֹשֶׁה אֶל־ה' לֵאמֹר: טז. יִפְקֹד ה' אֱלֹהֵי הַרוּחַת לְכָל־בָּשָׂר אִישׁ עַל־הָעֵדָה: יז. אֲשֶׁר־יֵצֵא לִפְנֵיהֶם וְאֲשֶׁר יָבֵא לִפְנֵיהֶם וְאֲשֶׁר יוֹצִיאֵם וְאֲשֶׁר יָבִיאֵם וְלֹא תִהְיֶה עֵדוּת ה' כְּצֹאן אֲשֶׁר אֵין־לֵהֶם רֹעֵה: יח. וַיֹּאמֶר ה' אֶל־מֹשֶׁה קַח־לְךָ אֶת־יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־נוּן אִישׁ שֵׁשׁ בּוֹ רוּחַ חֲכָמָה וְגִבּוֹרָה, וְתַעֲבִיר אֵלָיו אֶת־הַסַּמְכוֹת, הַמְּנַהֲיגוֹת שְׁלֶךְ. יט. וְתַעֲמִיד אוֹתוֹ וְתִרְאֶה אוֹתוֹ לִפְנֵי אֲלֻעֶזֶר הַכֹּהֵן וּלְפָנַי כָּל־הָעָם, וְתִצְנֶה לְעִינֵיהֶם שֶׁהוּא יִהְיֶה הַמְּנַהֲיֵג. כ. וְאַתָּה תִתֵּן לוֹ מִהַכְּבוֹד שְׁלֶךְ, כָּדֵי שְׁכַל הָעָם יִשְׁמַע. כא. יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־נוּן יַעֲמִיד לִפְנֵי אֲלֻעֶזֶר הַכֹּהֵן, וְאֲלֻעֶזֶר יִשְׁאַל בְּשִׁבְלוֹ בְּאוּרִים וְתַמִּים כָּל־שְׁאֵלָה, שְׁצָרִיךְ לִשְׁאֹל אֶת־ה' לִפְנֵי הַפְּקֻדָה שֶׁלוֹ יֵצֵא הָעָם</p>	<p>אָהֲרֹן אַחִיד. יד. כִּדְ הַחֲלֻטֹּתַי, כַּאֲשֶׁר לֹא שָׁמַעְתֶּם בְּקוֹלִי בְּמִדְבַר צִוֹן, כְּשֶׁהָעָם רַב אֵתִי וְדַרְשָׁתִי שֶׁתִּקְדִישׁוּ אוֹתִי לְעִינֵיהֶם, וְתִדְבְּרוּ אֶל־הַסֵּלַע, לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ מִים, בְּמָקוֹם שֶׁנִּקְרָא בְּגִלְלֵזָה "מְרִיבָה", בְּקֹדֶשׁ שֶׁבְּמִדְבַר צִוֹן". טו. מֹשֶׁה פָּנָה לַה' וְאָמַר לוֹ: טז. "ה' הַמְּכִיר אֶת־הַגּוֹף וְהַנֶּפֶשׁ שֶׁל כָּל־אָדָם, תִּמְנַח בְּמִקְוֵי מְנַהֲיֵג לָעָם. יז. אָדָם שֶׁיִּנְהַיֵּג אוֹתָם וַיַּעֲמִיד לִפְנֵיהֶם, וְהוּא יוֹצִיא אוֹתָם מִהַמִּדְבָּר וַיָּבִיא אוֹתָם לְאַרְץ הַמְּבֹטָחַת, וְלֹא יִהְיֶה עִם־יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ צֹאן, שֶׁמִּתְפַּזְּרוֹת כִּי אֵין לָהֶן רֹעֵה, בְּלִי מְנַהֲיֵג". יח. ה' אָמַר לְמֹשֶׁה: "קַח לְךָ אֶת־יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־נוּן, אִישׁ שֵׁשׁ בּוֹ רוּחַ חֲכָמָה וְגִבּוֹרָה, וְתַעֲבִיר אֵלָיו אֶת־הַסַּמְכוֹת, הַמְּנַהֲיגוֹת שְׁלֶךְ. יט. וְתַעֲמִיד אוֹתוֹ וְתִרְאֶה אוֹתוֹ לִפְנֵי אֲלֻעֶזֶר הַכֹּהֵן וּלְפָנַי כָּל־הָעָם, וְתִצְנֶה לְעִינֵיהֶם שֶׁהוּא יִהְיֶה הַמְּנַהֲיֵג. כ. וְאַתָּה תִתֵּן לוֹ מִהַכְּבוֹד שְׁלֶךְ, כָּדֵי שְׁכַל הָעָם יִשְׁמַע. כא. יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־נוּן יַעֲמִיד לִפְנֵי אֲלֻעֶזֶר הַכֹּהֵן, וְאֲלֻעֶזֶר יִשְׁאַל בְּשִׁבְלוֹ בְּאוּרִים וְתַמִּים כָּל־שְׁאֵלָה, שְׁצָרִיךְ לִשְׁאֹל אֶת־ה' לִפְנֵי הַפְּקֻדָה שֶׁלוֹ יֵצֵא הָעָם</p>

יז. כַּאֲשֶׁר מְרִיתֶם פִּי:
כַּאֲשֶׁר לֹא שָׁמַעְתֶּם בְּקוֹלִי.

בְּמַרְיַבַּת הָעֵדָה:

כְּשִׁצּוֹיְתִי אֶתְכֶם לְהוֹצִיא
מִיָּם מִן הַסֶּלַע, וּבִמְקוֹם
לְדַבֵּר, הִפִּיתֶם אֶת הַסֶּלַע
בְּמִטָּה.

טז. יִפְקֹד ה'... אִישׁ עַל

הָעֵדָה: ה' יִמְנֶה מְנַהִיג לְעַם.

אֱלֹהֵי הַרוּחֹת לְכָל

בָּשָׂר: ה' הַמְכִיר אֶת הַגּוֹף
וְהִנָּפֵשׁ שֶׁל כָּל אָדָם.

יז. אֲשֶׁר יֵצֵא לִפְנֵיהֶם

וְאֲשֶׁר יָבֵא לִפְנֵיהֶם: הוּא

יִנְהִיג אוֹתָם.

כַּצֵּאן אֲשֶׁר אֵין לָהֶם

רֵעָה: בְּהִשְׁאֵלָה: כְּמוֹ עַם

בְּלֵי מְנַהִיג.

יח. אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ: אָדָם

שֵׁישׁ בּוֹ רוּחַ חֲכָמָה וּגְבוּרָה,

וְהוּא יָכוֹל לְהִיּוֹת מְנַהִיג.

וְסִמְכַת אֶת יָדָךְ עָלָיו:

תְּשִׂים עָלָיו אֶת הַיָּד שְׁלֶךָ,

וְתַעֲבִיר אֵלָיו מֵהַפֶּחַ

וּמֵהַסִּמְכוֹת שְׁלֶךָ.

כ. מֵהוֹדֵךְ: מִכְּבוֹדֵךְ.

מִשֵּׁה הַמְּנַהִיג מִקְרִין עַל

יְהוֹשֻׁעַ הַמְּנַהִיג

כז, כ: "וְנִתְּתָה מֵהוֹדֵךְ עָלָיו".

כִּידוּעַ,

הָיוּ פָּנָיו שֶׁל מִשֵּׁה

מִקְרִינִים אוֹר גָּדוֹל

כְּאוֹר הַשֶּׁמֶשׁ.

וְהַקְּב"ה אָמַר לְמִשֵּׁה

לְהַקְרִין מֵאוֹרוֹ עַל יְהוֹשֻׁעַ.

(רש"י)

כא. בְּמִשְׁפַּט הָאוֹרִים:

הָאוֹרִים וְהַתְּמִים.

עַל פִּי: לְפִי הַפְּקֻדָּה שְׁלוֹ.

פְּרַשְׁת פִּינְחָס	פָּרָק כ"ו
<p>וְעַל־פִּיּוֹ יָבֹאוּ הוא וְכָל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֹתוֹ וְכָל־הָעֵדָה: כב. וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֹתוֹ וַיִּקַּח אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וַיַּעֲמֵדְהוּ לִפְנֵי אֱלֹעֶזֶר הַכֹּהֵן וּלְפָנָי כָּל־הָעֵדָה: כג. וַיִּסְמַךְ אֶת־יָדָיו עָלָיו וַיְצַוְהוּ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר ה' בְּיַד־מֹשֶׁה:</p>	<p>וּלְפִי הַפְּקָדָה שְׁלוֹ יָבֹוא הָעָם, וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ בְּקוֹלוֹ. כב. מֹשֶׁה עָשָׂה כְּמוֹ שְׁצִוָּה אוֹתוֹ ה'. מֹשֶׁה לָקַח אֶת יְהוֹשֻׁעַ וְהָעֵמִיד אוֹתוֹ לִפְנֵי אֱלֹעֶזֶר הַכֹּהֵן וּלְפָנָי כָּל עַם יִשְׂרָאֵל. כג. מֹשֶׁה שָׁם אֶת יָדָיו עַל יְהוֹשֻׁעַ וְהָעִבִיר אֵלָיו אֶת הַסְּמִכוֹת שְׁלוֹ, כְּמוֹ שְׁצִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה.</p>

אגדות חכמים	מילון
<p>מֹשֶׁה סוֹמֵךְ שְׁתֵּי יָדָיו עַל יְהוֹשֻׁעַ</p> <p>כֵּן, כִּי: "וַיִּסְמַךְ אֶת יָדָיו" חֲכַמֵּינוּ שָׁמוּ לֵב שֶׁבֶפְסוּק יח כְּתוּב: "וְסִמַּכְתָּ אֶת יָדְךָ עָלָיו" - יְד אַחַת!</p> <p>וּמֹשֶׁה סָמַךְ אֶת שְׁתֵּי יָדָיו עַל יְהוֹשֻׁעַ. בְּכֵן מָלֵא אוֹתוֹ בְּחִכְמָה אֶפְלוּ יוֹתֵר מִמָּה שֶׁצָּנָה אוֹתוֹ ה'.</p> <p>(תנח', פינחס)</p>	<p>כִּי. כַּאֲשֶׁר דָּבַר ה': כְּמוֹ שֶׁה' דָּבַר.</p>

א-טו: בַּקְשָׁתְּם שֶׁל בְּנֵי גֹד וּבְנֵי רְאוּבֵן

בְּנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גֹד הָיוּ רוֹעֵי צֹאן.

הֵם רָאוּ שֶׁאֲדַמַּת עֹבֵר הַיַּרְדֵּן הַמְזַרְחֵי טוֹבָה לְמַרְעָה, וּבִקְשׁוּ מִמֹּשֶׁה, שְׂיִתֵּן לָהֶם אוֹתָהּ. מֹשֶׁה כָּעַס עֲלֵיהֶם, כִּי חָשַׁשׁ שֶׁהֵם לֹא יִצְטָרְפוּ לְשֹׂאֵר הַשְּׁבֵטִים בְּמִלְחַמָּתָם בְּגוּיֵי הָאָרֶץ, וְגַם יִגְרְמוּ לָהֶם, שְׂיִתְנַגְּדוּ לְעֹבֵר לְעֹבֵר הַיַּרְדֵּן הַמַּעְרָבִי.

א. לְבְנֵי רְאוּבֵן וּלְבְנֵי גֹד

הָיוּ צֹאן וּבָקָר

רְבִים מְאֹד.

בְּנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גֹד רָאוּ

אֶת אֶרֶץ יַעֲזָר וְאֶת אֶרֶץ גִּלְעָד.

הֵם רָאוּ, שֶׁהַמְּקוֹם הַזֶּה

מֵתְאִים לְגִדּוֹל צֹאן וּבָקָר.

ב. בְּנֵי גֹד וּבְנֵי רְאוּבֵן בָּאוּ

וְאָמְרוּ לְמֹשֶׁה וּלְאַלְעָזָר הַכֹּהֵן

וּלְנִשְׂאֵי הָעֵדָה:

ג. עֲטֹרוֹת וְדִיבֵן וַיַּעֲזָר וְנִמְרָה וְחִשְׁבוֹן

וְאַלְעָלָה וּשְׁבָם וְנָבו וּבְעֵן.

ד. הָאָרֶץ בְּעֹבֵר הַיַּרְדֵּן הַמְזַרְחֵי,

שֶׁהִכָּה ה'

וְנָתַן בְּיַדִּי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל,

אֶרֶץ טוֹבָה לְגִדּוֹל צֹאן וּבָקָר.

וְלָנוּ יֵשׁ מְקָנָה - צֹאן וּבָקָר.

ה. בְּנֵי גֹד וּבְנֵי רְאוּבֵן אָמְרוּ:

"אִם נִמְצָא חֹן בְּעֵינֶיךָ,

יִתְּנוּ לָנוּ, לְעֹבְדֶיךָ, אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת

שֶׁתְּהִיָּה שְׁלָנוּ, לְנַחֲלָה.

אֵל תַּעֲבִיר אוֹתָנוּ לְצַד הַמַּעְרָבִי שֶׁל הַיַּרְדֵּן".

ו. מֹשֶׁה אָמַר

לְבְנֵי גֹד וּלְבְנֵי רְאוּבֵן:

"בְּנֵי הַשְּׁבֵטִים הָאֲחֵרִים, הָאֲחִים שְׁלָכֶם,

יָצְאוּ לְהִלָּחֵם,

וְאַתֶּם תִּשְׁבוּ בְּצַד הַשְּׂנִי שֶׁל הַיַּרְדֵּן וְלֹא תִלָּחֲמוּ?

ז. וְלָמָּה תִשְׁכַּנְעוּ

אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

שֶׁלֹּא יָבוֹאוּ אֶל הָאָרֶץ

שֶׁנָּתַן לָכֶם ה'?

א. וּמְקָנָה רַב הִיא

לְבְנֵי רְאוּבֵן וּלְבְנֵי גֹד

עֲצוּם מְאֹד

וַיִּרְאוּ

אֶת אֶרֶץ יַעֲזָר וְאֶת אֶרֶץ גִּלְעָד

וְהִנֵּה הַמְּקוֹם

מְקוֹם מְקָנָה:

ב. וַיָּבֹאוּ בְּנֵי גֹד וּבְנֵי רְאוּבֵן

וַיֹּאמְרוּ אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַלְעָזָר הַכֹּהֵן

וְאֶל־נִשְׂאֵי הָעֵדָה לֵאמֹר:

ג. עֲטֹרוֹת וְדִיבֵן וַיַּעֲזָר וְנִמְרָה וְחִשְׁבוֹן

וְאַלְעָלָה וּשְׁבָם וְנָבו וּבְעֵן:

ד. הָאָרֶץ

אֲשֶׁר הִכָּה ה'

לְפָנֵי עַדְתֵּי יִשְׂרָאֵל

אֶרֶץ מְקָנָה הִיא

וְלְעֹבְדֶיךָ מְקָנָה:

ה. וַיֹּאמְרוּ

אִם־נִמְצָאוּ חֹן בְּעֵינֶיךָ

יִתֵּן אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת

לְעֹבְדֶיךָ לְאֶחָזָה

אֵל תַּעֲבִירוּנוּ אֶת הַיַּרְדֵּן:

ו. וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה

לְבְנֵי גֹד וּלְבְנֵי רְאוּבֵן

הָאֲחִיכֶם

בָּאוּ לְמִלְחָמָה

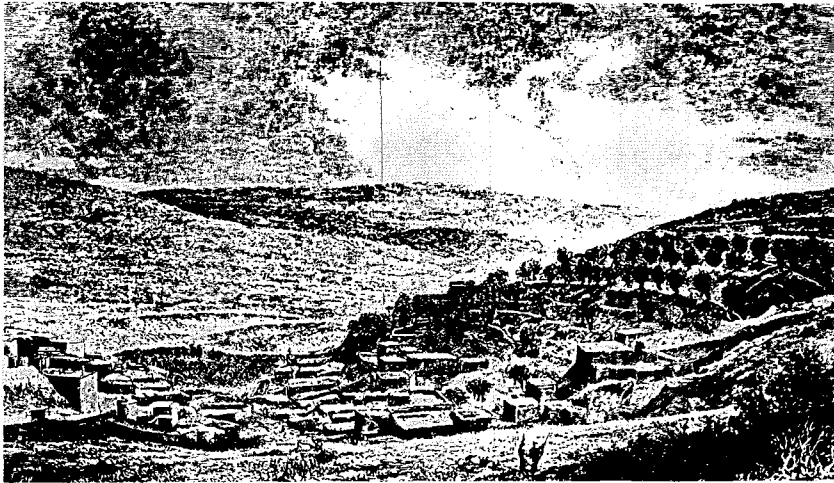
וְאַתֶּם תִּשְׁבוּ פֹה:

ז. וְלָמָּה תִנְיָאוּן

אֶת־לֵב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

מֵעֹבֵר אֶל־הָאָרֶץ

אֲשֶׁר־נָתַן לָהֶם ה':

א. מקנה: צאן ובקר.

עצום: הרבה מאד.

מקום מקנה: מקום טוב
למרעה לצאן ולבקר.

ד. הארץ אשר הבה ה' לפני
עדת ישראל: הארץ שה' עזר
לבני ישראל לכבש אותה.
ארץ מקנה הוא: ארץ שיש
בה שטחי מרעה טובים.
ה. יתן את הארץ: הארץ
תנתן לנו.
לאחזה: לנחלה. תהיה
שלנו.

אל תעבירונו את הירדן:
אל תעביר אותנו לצד
המערבי של הירדן.
ו. האחיכם: בני השבטים
האחרים.
ז. ולמה תניאון את לב בני
ישראל מעבר אל הארץ:
למה תשכנעו את בני ישראל
ותגרמו להם, שיתנגדו לעבר
לארץ ישראל?

פָּרָק לֵב

פָּרָשַׁת מִטּוֹת

ח. כִּדְ עָשׂוּ אֲבוֹתֵיכֶם הַמְרַגְלִים,
כְּשֶׁשְׁלַחְתִּי אוֹתָם מִקְדָּשׁ בְּרַנֵּעַ
לְרֵאוֹת וּלְהַפְכִיר אֶת הָאָרֶץ.
ט. הַמְרַגְלִים עָלוּ עַד נַחַל אֲשָׁכּוֹל,
וְהֵם רָאוּ אֶת הָאָרֶץ
וְהִפְכוּ נִגְדָה אֶת לֵב בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל,
וַגְּרָמוּ לָהֶם, שִׁיתַּנְגְּדוּ לְבוֹא אֶל הָאָרֶץ
שֶׁנָּתַן לָהֶם ה'.

י. וּבַיּוֹם הַהוּא כָּעַס ה',
נִשְׁבַּע וָאָמַר:
יא. "הָאֲנָשִׁים שֶׁעָלוּ מִמִּצְרַיִם,
מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וְיֹתֵר,
לֹא יִרְאוּ אֶת הָאָרֶץ
שֶׁנִּשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם, לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב
לְתַת אוֹתָהּ לְבְנֵיהֶם,
כִּי הַדּוֹר שֶׁיֵּצֵא מִמִּצְרַיִם לֹא שָׁמַע בְּקוֹלִי.
יב. חוּץ מִכָּלֵב בֶּן יִפְנֶה הַקַּנְזִי
וְיִהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן,
כִּי שָׁמְעוּ בְּקוֹל ה'
וּמָלְאוּ אֶת הוֹרָאוֹתַי.
יג. ה' כָּעַס עַל יִשְׂרָאֵל
וְהוֹלִיךְ אוֹתָם בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה,
עַד שֶׁמָתוּ כָּל בְּנֵי הַדּוֹר,
שֶׁעָשָׂה רַע
בְּעֵינֵי ה'.
יד. וְהִנֵּה
עַכְשָׁיו אַתֶּם קָמִים בְּמִקּוֹם אֲבוֹתֵיכֶם,
וְאַתֶּם כָּלְכֶם חוֹטְאִים הַרְבֵּה
וּמוֹסִיפִים עוֹד
עַל כְּעֶסוֹ שֶׁל ה' עַל יִשְׂרָאֵל.
טו. אִם תַּעֲזְבוּ אֶת ה'
ה' יִמְשִׁיךְ
לְהַשְׁאִיר אֶת הָעַם בַּמִּדְבָּר
וְאַתֶּם תִּגְרָמוּ רַע לְכָל הָעַם הַזֶּה."

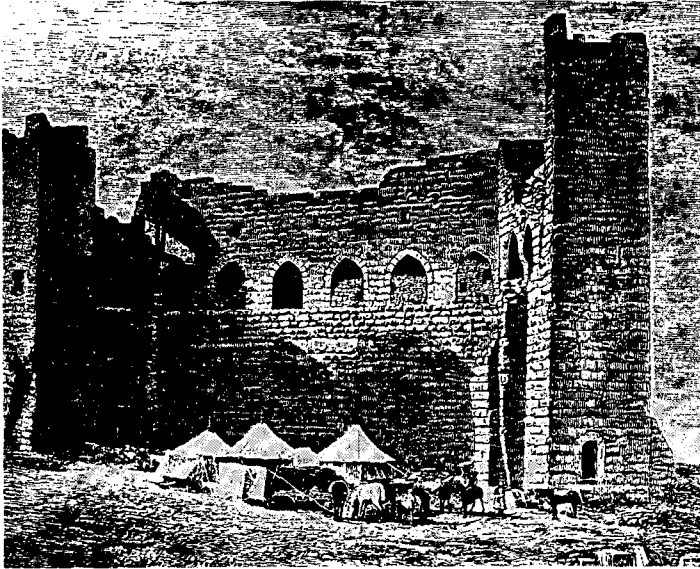
ח. כִּדְ עָשׂוּ אֲבוֹתֵיכֶם
בְּשֶׁלַחִי אֹתָם מִקְדָּשׁ בְּרַנֵּעַ
לְרֵאוֹת אֶת הָאָרֶץ:
ט. וַיַּעֲלוּ עַד-נַחַל אֲשָׁכּוֹל
וַיִּרְאוּ אֶת הָאָרֶץ
וַיִּנְיֵאוּ אֶת-לֵב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לְבַלְתִּי-בֹא אֶל-הָאָרֶץ
אֲשֶׁר-נָתַן לָהֶם ה':

י. וַיַּחַד-אֶף ה' בַּיּוֹם הַהוּא
וַיִּשְׁבַּע לֵאמֹר:
יא. אִם-יִרְאוּ הָאֲנָשִׁים הָעֹלִים מִמִּצְרַיִם
מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה
אֶת הָאֲדָמָה
אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי
לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב
כִּי לֹא-מָלְאוּ אַחֲרָי:
יב. בַּלְתִּי כָּלֵב בֶּן יִפְנֶה הַקַּנְזִי
וְיִהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן
כִּי מָלְאוּ
אַחֲרַי ה':

יג. וַיַּחַד-אֶף ה' בְּיִשְׂרָאֵל
וַיִּנְעַם בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה
עַד-תָּם כָּל-הַדּוֹר
הָעֹשֶׂה הַרַע
בְּעֵינֵי ה':
יד. וְהִנֵּה
קָמְתֶם תַּחַת אֲבוֹתֵיכֶם
תְּרַבּוֹת אֲנָשִׁים חַטָּאִים
לְסַפּוֹת עוֹד
עַל חֲרוֹן אַף ה' אֶל-יִשְׂרָאֵל:
טו. כִּי תִשׁוּבוּן מֵאַחֲרָיו
וַיִּסַּף עוֹד
לְהַנִּיחוֹ בַּמִּדְבָּר
וּשְׁחַתֶּם לְכָל הָעַם הַזֶּה:

אַנְדוֹת חֲקָמִים

מִלּוֹן

ט. וַיָּנִיאוּ: עֲכָבוּ, מְנַעוּ,
הִפְנוּ.

י. וַיַּחַד אֶף ה': ה' קָעַס
מָאֵד.

יא. אִם יָרְאוּ: בְּשִׁבוּעָה:
שְׁלֵא יָרְאוּ.

כי לא מלאו אחרי:
לא שמעו בקולי.

יב. בִּלְתִּי כֶּלֶב בֶּן יַפְנֵה
וַיְהוֹשֶׁעַ בֶּן נוֹן: חוּץ מִכֶּלֶב
בֶּן יַפְנֵה וַיְהוֹשֶׁעַ בֶּן נוֹן.

יג. וַיִּנְעַם בַּמִּדְבָּר: הוֹלִיךְ
אוֹתָם שְׁיַנְדְּדוּ בַּמִּדְבָּר.
עד תם כל הדור: עד
שְׁיָמוּתוֹ כָּל בְּנֵי הַדּוֹר.

יד. קָמַתֶם תַּחַת אֲבוֹתֵיכֶם:
אַתֶּם קָמִים בְּמָקוֹם
אַבוֹתֵיכֶם.

לספות: להוסיף.

טו. כִּי תִשׁוּבוּן מֵאַחֲרָיו: אִם
תַּעֲזְבוּ אֶת ה'.

וַיִּסַּף עוֹד: ה' יִמְשִׁיךְ.

להניחו במדבר:

להשאיר את העם במדבר.
וְשַׁחַתְתֶּם: תִּגְרְמוּ רָעָה.

פָּרָק לֵב

פְּרִשְׁת מִטּוֹת

טז-לג: מֹשֶׁה מְקַבֵּל אֶת הַבְּקֶשֶׁה שֶׁל בְּנֵי גֵד וּבְנֵי רְאוּבֵן

מֹשֶׁה מִסְפִּים לָתֵת לְבְנֵי גֵד וּלְבְנֵי רְאוּבֵן וּלְחֻצֵי שֶׁבֶט הַמְנַשֶּׁה אֶת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מִמְזָרְח לַיַּרְדֵּן, כְּמוֹ שֶׁבִקְשׁוּ. הִתְנַאי לָזֶה: שְׁנֵי הַשְּׁבֵטִים וְחֻצֵי הַשְּׁבֶט יֵצְאוּ חִלּוּצִים, חִזְלִים רְאוּשׁוֹנִים לְפָנֵי הַצָּבָא, לְכַבֵּשׁ אֶת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מִמְעַרְב לַיַּרְדֵּן, וְכֹךְ הִיָּה.

טז. בְּנֵי גֵד וּבְנֵי רְאוּבֵן נָגְשׁוּ אֶל מֹשֶׁה וְאָמְרוּ:

טז. וַיִּגְשׁוּ אֵלָיו

וַיֹּאמְרוּ:

אֲנַחְנוּ רוֹצִים רַק לְהַקִּים גְּדוֹרוֹת לְצֹאן וְגַם לְמִקְנֵה שְׁלֵנוּ פֹה וְעָרִים לְיִלְדִים שְׁלֵנוּ.

גְּדוֹת צֹאן

נִבְנֶה לְמִקְנֵנוּ פֹה

וְעָרִים לְטַפְּנוּ:

יז. וְאֲנַחְנוּ

יז. וְאֲנַחְנוּ

נַחֲלֵץ חֲשִׁים

נִמְהָר וְנִהְיֶה חִלּוּצִים

לְפָנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל

וְנִצָּא לְפָנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל, בְּרֹאשׁ הַמַּחֲנֶה,

עַד אֲשֶׁר אִם

עַד שֶׁנִּבְיֵא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

הַבִּיאֲנָם אֶל־מְקוֹמָם

כָּל שֶׁבֶט אֶל מְקוֹמוֹ.

וַיֵּשֶׁב טַפְּנוּ בְּעָרֵי הַמְּבֻצָּר

וּבִינְתֵימֵם יֵשְׁבוּ הַיִּלְדִים שְׁלֵנוּ בְּעָרִים הַמְּבֻצָּרוֹת,

מִפְּנֵי יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ:

כְּדִי שִׁיְהִיו מְגֻנָּים מִפְּנֵי הָעַמִּים שִׁיּוֹשְׁבִים בְּאֶרֶץ.

יח. לֹא נָשׁוּב אֶל־בְּתִינוּ

יח. לֹא נָשׁוּב אֶל הַבְּתִים שְׁלֵנוּ

עַד הַתְּנַחַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

בְּצַד הַמְּזָרְחֵי שֶׁל הַיַּרְדֵּן,

אִישׁ נַחֲלָתוֹ:

עַד שִׁיתְּיָשְׁבוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

יט. כִּי לֹא נִנְחַל אִתְּם

כָּל שֶׁבֶט בְּנַחֲלָה שְׁלוֹ, בְּמִקּוֹם שְׁלוֹ.

מֵעַבֵּר לַיַּרְדֵּן וְהִלָּאָה

יט. אֲנַחְנוּ לֹא נִקְבֵּל אִתְּם מְקוֹם

כִּי בָּאָה נַחֲלָתֵנוּ אֵלָינוּ

בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן הַמְּעַרְבִי,

מֵעַבֵּר הַיַּרְדֵּן מִזְרָחָה:

כִּי קִבְּלֵנוּ כְּבֹר אֶת הַשְּׁטָחִים שְׁלֵנוּ

כ. וַיֹּאמֶר אֵלֵיהֶם מֹשֶׁה

בְּצַד הַמְּזָרְחֵי שֶׁל הַיַּרְדֵּן."

אִם־תַּעֲשׂוּ

כ. מֹשֶׁה אָמַר לָהֶם:

אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה

"אִם תַּעֲשׂוּ

אִם־תַּחֲלִצוּ לְפָנֵי ה'

אֶת הַדָּבָר הַזֶּה שְׁאִמְרַתְּם,

לְמַלְחָמָה:

אִם תִּצְאוּ הָרְאוּשׁוֹנִים, בְּרֹאשׁ כָּל הַשְּׁבֵטִים

כא. וְעַבְר לָכֶם כָּל־חִלוּץ

לְמַלְחָמָה שֶׁל ה'.

אֶת־הַיַּרְדֵּן

כא. וְתַעֲבְרוּ בְּרֹאשׁ הַצָּבָא

לְפָנֵי ה'

אֶת הַיַּרְדֵּן לְצַד הַמְּעַרְבִי

עַד הוֹרִישׁוּ אֶת־אִיבֵינוּ

עַד שֶׁתִּגְרְשׁוּ בְּעִזְרָתוֹ

מִפְּנֵינוּ:

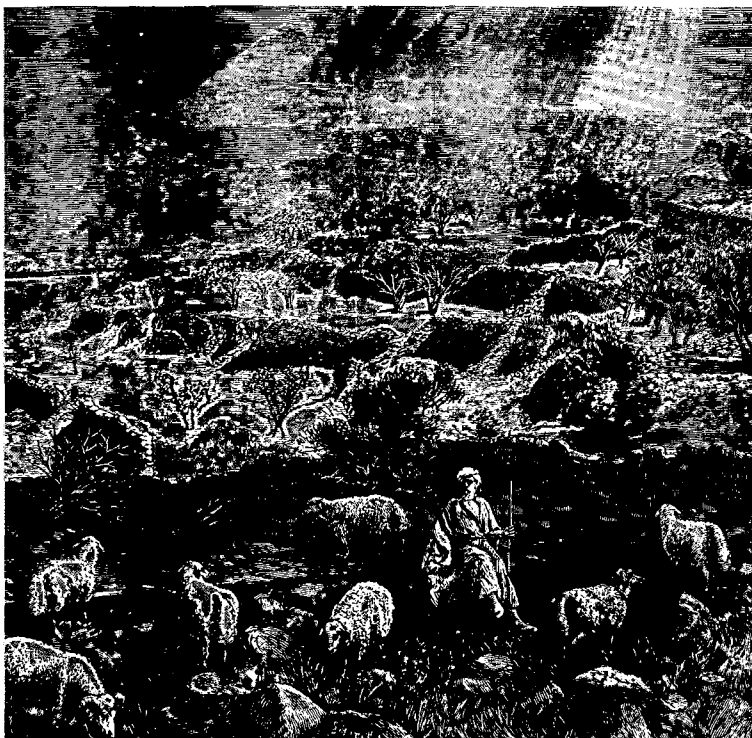
אֶת הָאוֹיְבִים שְׁלוֹ.

כב. וְנִכְבְּשָׁה הָאָרֶץ לְפָנֵי ה'

כב. וְתִכְבְּשׁוּ אֶת הָאָרֶץ בְּעִזְרַת ה'.

וְאַחַר תֵּשְׁבוּ

וְאַחֲרֵי כֵן תֵּשְׁבוּ לְצַד הַמְּזָרְחֵי שֶׁל הַיַּרְדֵּן

טז. צאן: כבשים ועזים.
גדרות צאן: שטח מקוף
גדר, לשמר בו את הצאן.
מקנה: צאן ובקר.
פה: בארץ יעזר ובארץ
גלעד.

יז. נחלץ: נהיה חלוצים,
חילים בראש המחנה.
חשים: מהר.
הביאנם: נביא אותם.
בערי המבצר: בערים
המבצרות, המקפות חומה.
מפני ישבי הארץ:
מוגנים מפני העמים
היושבים בארץ.
יח. עד התנחל בני ישראל:
עד שיתישבו בני ישראל.
יט. מעבר לירדן והלאה:
מהצד המערבי של הירדן.

כ. תעשון: תעשו.
תחלצו: תצאו חלוצים,
ראשונים.
כא. חלוץ: החיל היוצא
ראשון לפני המחנה.
לפני ה': למלחמה של
ה'.

עד הורישו: עד
שהחלוץ יגרש אותנו.

פְּרֻשֵׁת מִטּוֹת	פֶּרֶק לֵב
<p>והייתם נקים מה' ומישראל והייתה הארץ הזאת לכם לאחזה לפני ה': כג. ואם לא תעשון כן הנה חטאתם לה' ודעו חטאתכם אשר תמצא אתכם: כד. בנו לכם ערים לטפכם וגדרות לצנאכם והיצא מפיכם תעשו: כה. ויאמר בני גד ובני ראובן אל משה לאמר עבדיך יעשו כאשר אדני מצוה: כו. טפנו נשינו מקננו וכל בהמתנו יהיו שם בערי הגלעד: כז. ועבדיך יעברו כל חלוץ צבא לפני ה' למלחמה כאשר אדני דבר: כח. ויצו להם משה את אלעזר הכהן ואת יהושע בן נון ואת ראשי אבות המטות לבני ישראל: כט. ויאמר משה אליהם אם יעברו בני גד ובני ראובן אתכם את הירדן מערבה, ויהיו החילים הראשונים במלחמה לפני ה',</p>	<p>ולא יהיה בכם שום חטא כלפי ה' וכלפי ישראל. והארץ הזאת, בצד המזרחי של הירדן תהיה בשטח שלכם במצות ה'. כג. ואם לא תעשו כן, תחשבו לחוטאים לה'. ותדעו שתקבלו ענש על החטא שחטאתם. כד. בנו לכם ערים לילדים שלכם וגדרות לצאן שלכם ומה שהבטחתם, תקימו. כה. בני גד ובני ראובן פנו אל משה ואמרו: "אנחנו שומעים בקולך ונעשה מה שאתה, אדוני, מצוה. כו. הילדים שלנו, הנשים שלנו והמקנה שלנו וכל הבהמות שלנו יהיו שם, בערים בגלעד ממזרח לירדן. כז. ואנחנו, עבדיך השומעים בקולך, נעבר כלנו ראשונים לפני הצבא ונלחם בפקדת ה', כמו שאתה, אדוני משה, אומר." כח. משה קרא לאלעזר הכהן וליהושע בן נון ולראשי השבטים של בני ישראל. כט. משה אמר להם: "אם יעברו בני גד ובני ראובן אתכם את הירדן מערבה, ויהיו החילים הראשונים במלחמה לפני ה',</p>

כב. נקים מה' ומישראל:
 לא יהיה בכם שום חטא.
הארץ הזאת לכם
לאחזה: הארץ הזאת
 תהיה בשטח שלכם.

כג. חטאתכם: הענש על
 החטא שלכם.

כד. והיצא מפיכם תעשו:
 מה שהבטחתם, תקימו.

כז. כל חלוץ צבא: חילים
 ראשונים לפני הצבא,
 בראש הצבא.
לפני ה' למלחמה: נלחם
 לפי מצות ה'.

פְּרֹשֶׁת מִטּוֹת	פֶּרֶק לֵב
<p>וּנְכַבְּשָׁה אֶת־הָאָרֶץ לְפָנֵיכֶם וְנָתַתֶּם לָהֶם אֶת־אֶרֶץ הַגִּלְעָד לְאַחֲזָה: ל. וְאִם־לֹא יַעֲבְרוּ חִלּוּצִים אֶתְכֶם וְנִאֲחָזוּ בְּתַכְכֶּם בְּאֶרֶץ כְּנָעַן: לא. וַיַּעֲנוּ בְנֵי־גֹד וּבְנֵי רְאוּבֵן לְאֹמֶר אֵת אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' אֶל־עֲבָדֶיךָ כִּן נַעֲשֶׂה: לב. נַחֲנוּ נַעֲבֹר חִלּוּצִים לְפָנֵי ה' אֶרֶץ כְּנָעַן וְאֵתָנוּ אַחֲזֵת נַחֲלָתָנוּ מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן: לג. וַיִּתֵּן לָהֶם מֹשֶׁה לְבְנֵי־גֹד וּלְבְנֵי רְאוּבֵן וְלַחֲצֵי שֵׁבֶט מְנַשֶּׁה בֶן־יוֹסֵף אֶת־מַמְלַכַת סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי וְאֵת־מַמְלַכַת עֹוג מֶלֶךְ הַבְּשָׁן הָאֶרֶץ לְעָרֶיהָ בְּגִבְלוֹת עָרֵי הָאֶרֶץ סָבִיב:</p>	<p>וְאַתֶּם תִּכְבְּשׁוּ אֶת־הָאָרֶץ, בְּתַנְאֵי זֶה תִּתְּנוּ לָהֶם אֶת־אֶרֶץ הַגִּלְעָד בְּמִזְרַח הַיַּרְדֵּן. ל. וְאִם בְּנֵי גֹד וּבְנֵי רְאוּבֵן לֹא יִהְיוּ חִלּוּצִים אֶתְכֶם, הֵם לֹא יִקְבְּלוּ אֶת־הַגִּלְעָד, אֶלֹא יִשְׁתַּתְּפוּ אֶתְכֶם בְּאֶרֶץ כְּנָעַן". לא. בְּנֵי גֹד וּבְנֵי רְאוּבֵן אָמְרוּ: "מָה שְׁצֹוּה לָנוּ ה', כִּדְ נַעֲשֶׂה. לב. אֲנַחְנוּ נַעֲבֹר רְאוּשׁוֹנִים לְפָנֵי הַצְּבָא לְאֶרֶץ כְּנָעַן, כַּמִּצְוֹת ה', וְנִשְׁמֹר לָנוּ אֶת־הָאֲדָמָה שְׁלָנוּ מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן מִמִּזְרָח". לג. מֹשֶׁה נָתַן לְבְנֵי גֹד וּלְבְנֵי רְאוּבֵן וְלַחֲצֵי שֵׁבֶט מְנַשֶּׁה בֶן־יוֹסֵף אֶת־הָאֲדָמוֹת שֶׁל הַמַּמְלָכָה שֶׁל סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי וְאֵת־הָאֲדָמוֹת שֶׁל הַמַּמְלָכָה שֶׁל עֹוג מֶלֶךְ הַבְּשָׁן, אֶת־כָּל הָאֶרֶץ, וּבָה גַם אֶת־הָעָרִים שֶׁבְּגִבּוֹלוֹת וְאֵת כָּל הָאֲדָמוֹת שֶׁסָּבִיב הָעָרִים.</p>

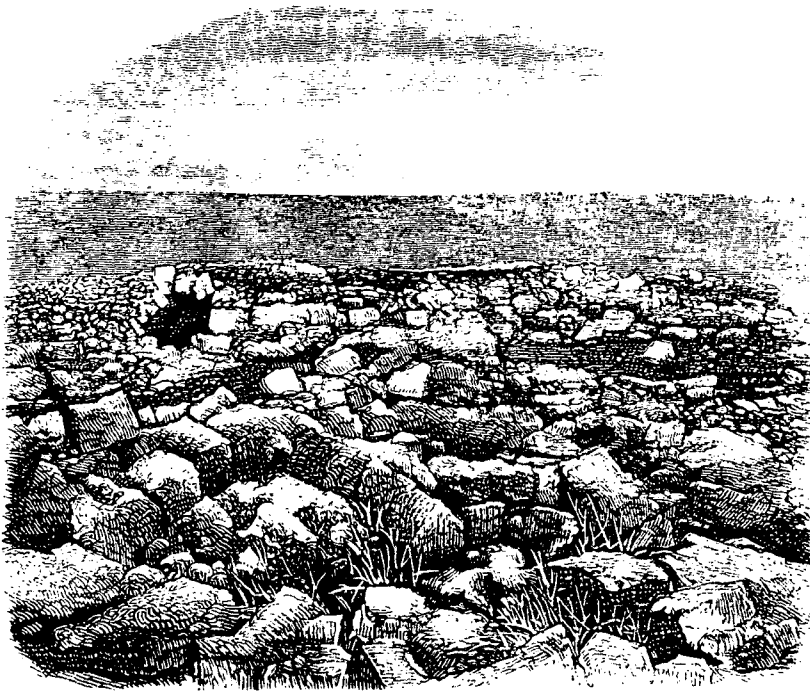
אֲבֹדֹת חֲכָמִים

כט. ויראו כי גוע אהרן:
הם ראו שאהרן מת.
ויבכו את אהרן: הם
התאבלו על אהרן.

אגדות חכמים

מילון

ל. וְנִאֲחָזוּ בְּתִבְכְּכֶם: יִקְבְּלוּ
אֶת הָאֲדָמוֹת שְׁלֵהֶם
אֶתְכֶם.

לג. הָאָרֶץ לְעֵרִיָּה בְּגִבּוֹלוֹת:
הָעָרִים שֶׁבְּגִבּוֹלוֹת הָאָרֶץ.

מקורות הצילומים

עמ' 47 - מחנה ישראל, מתוך המשכן וכליו, מאת אדריכל יעקב יהודה, הוצ' קריה נאמנה ירושלים תשכ"ה, וברשות בניו.

עמ' 63 - המשכן (ע"פ שיטת רבי יוסי) בצילום תבנית מעשה ידי האדריכל יעקב יהודה, מתוך חוברת "המשכן וכליו" ירושלים ה'תרצ"ד, וברשות בניו.

עמ' 73 - קיטו - J. Kitto, A Encyflopedia of Biblical Literature, London 1876, 3rd ed.

עמ' 79 - לורטה - D. Lortet, La Syrie d'aujourd'hui'Voyages dans la phenicie, le Liban et la Judee, Paris 1884

עמ' 95 - דאומס - E. Daumas, The Ways of the Desert, London 1971

עמ' 105, 106 - פאראר - F.W. Farar, The Life of Christ, London n.d.

עמ' 127 - טריסטראם - H.B. Tristram, The Land of Moab, London 1874